

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 6P/63/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4318203818
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Petříková
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2019:4318203818.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice v konaní pred sudkyňou JUDr. Martinou Petříkovou, vo veci starostlivosti o mal. C., v konaní zast. Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, z rodičov: C. a otec neuvedený, za účasti D. a Okresnej prokuratúry Levice, o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti a uloženie výchovného opatrenia, takto

r o z h o d o l :

I. Súd z r u š u j e náhradnú osobnú starostlivosť u mal. C. určenú rozsudkom Okresného súdu Levice č.k. 10P/82/2014-52 zo dňa 05.02.2015.

II. Súd mal. C. n a r i a d ť u j e výchovné opatrenie, a to pobyt v Centre pre deti a rodiny Macejko, Hviezdoslavova 1808/73, Malacky, najdlhšie na obdobie 6 mesiacov za účelom zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov mal. dieťaťa.

III. Matke mal. dieťaťa súd u k l a d á povinnosť spolupracovať s Centrom pre deti a rodiny Macejko a s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately dňa 21.09.2018 doručil Okresnému súdu Levice podnet na nariadenie výchovného opatrenia mal. C. podľa ustanovenia § 37 ods. 3 písm. b) Zákona o rodine, a to pobyt v Detskom domove Macejko, Hviezdoslavova 1808/73, Malacky najdlhšie na dobu 6
6P/63/2019

mesiacov na účely zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov mal. dieťaťa. Zároveň navrhli, aby súd podľa § 37 ods. 4 Zákona o rodine na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia uložil matke maloletého dieťaťa C. povinnosť spolupracovať s Detským domovom Macejko, Hviezdoslavova 1808/73, Malacky a Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice a taktiež navrhli, aby súd podľa § 47 ods. 2 Zákona o rodine zrušil u mal. C. náhradnú osobnú starostlivosť nariadenú rozsudkom Okresného súdu Levice č.k. 10P/82/2014-52 zo dňa 05.02.2015. Uvedené podal ÚPSVaR Levice spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, ktorým žiadal nariadiť odovzdať maloletú C. do starostlivosti Detského domova Macejko, Hviezdoslavova 1808/73, Malacky a zároveň uložiť ÚPSVaR Levice zabezpečiť odovzdanie maloletej do Detského domova Macejko, Malacky.

2. Mal. C. pochádza z mimomanželského spoluzitia C.. Údajným otcom maloletej je Jozef Rafael, nar. 16.12.1987, avšak otcovstvo nebolo uznané, ani určené. Matka mal. dieťaťa opustila svoju mal. dcéru

krátko po jej narodení a nechala ju v starostlivosti príbuzných zo strany jej údajného biologického otca D.. Matka má vyživovaciú povinnosť k ďalším mal. deťom: U.. Mal. U. je zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, U.. Mal. I. je umiestnená v starostlivosti Detského domova Studienka v Bratislave. Mal. C. sú umiestnené v starostlivosti Detského domova Macejko, Malacky. Podľa správy ÚPSVaR Malacky, sa matka dlhodobo zdržiava na neznámom mieste. Mal. Daniela bola rozsudkom Okresného súdu Levice č.k. 10P/385/2009-32 zo dňa 20.05.2010 zverená do náhradnej osobnej starostlivosti matky údajného biologického otca maloletej, C., však dňa 22.03.2014 zomrela. Rozsudkom Okresného súdu Levice č.k. 10P/82/2014-52 zo dňa 05.02.2015, bola mal. C. zverená do náhradnej osobnej starostlivosti D., sestry údajného biologického otca maloletej. Rodina obýva starší schátralo pôsobiaci rodinný dom, pozostávajúci z 2 izieb a kuchyne, okrem toho sa vo dvore nachádza prístavba s jednou miestnosťou. Domácnosť je zariadená jednoducho, hygienické podmienky sú na veľmi nízkej úrovni. D. je poberateľkou rodičovského príspevku, príspevku v náhradnej osobnej starostlivosti a príspevku za opatrovanie zdravotne ťažko postihnutej sestry, C.. Má vyživovaciú povinnosť k mal. D. a mal. Q.. V domácnosti žije aj stará matka p. S. ťažko zdravotne postihnutá C. Deti majú v domácnosti ošatenie, ktoré je značne obnosené, špinavé veľkostne neprimerané, nenachádzajú sa tam žiadne hračky, deti a mal. Daniela nemajú vytvorený priestor pre prípravu do školy a trávenie voľného času.

3. V čase podania podnetu bola Daniela žiačkou 2. ročníka, pričom dva krát opakovala 1. ročník. Z komplexných hodnotení školy je zrejme, že mal. C. do školy prichádza neskoro, po začatí vyučovania, s tým, že si chodí sama kupovať desiatu. Okrem niekoľkých, značne opotrebovaných pomôcok jej všetky potrebné veci na vyučovanie, vrátane napr. teplákovej súpravy, papúč, zabezpečila škola. Do školy chodila a chodí špinavá, v značne znečistenom oblečení a obuvi nevhodnej veľkosti, neprimeranom počasiu, bez spodnej
6P/63/2019

bielizne. Stáva sa, že má poranené chodidlá v dôsledku nosenia veľkostne nevhodnej obuvi. Opakovane sa u nej vyskytovala pedikulóza, kedy škola zabezpečila prípravok, ale v domácnosti opätovne mal. C. vlasy nevyčesali. Do školy prichádza viditeľne chorá, bez návštevy pediatra. Na vyučovanie sa pripravuje doma sama, hoci často nerozumie zadaniam. Nenavštevuje školskú jedáleň, ani školský klub detí, po vyučovaní odchádza domov ako prvá. V škole uvádza, že sa stará o mal. deti Jany Rafaelovej, upratuje, nosí vodu zo studne. Triedna učiteľka mal. C. v správe zo dňa 19.09.2018 uviedla, že zo správania detí k mal. C., ako aj z vyjadrenia rodičov detí z rómskej komunity je zrejme, že je vyčlenená aj v rámci komunity a správajú sa k nej inak ako k ostatným deťom. Mal. C. má viac povinností ako iné deti a nikto sa jej nevenuje. Jana Rafaelová vôbec nespolupracuje so školou, nezúčastňuje sa ZRPŠ, do školy sa dostavuje až na opakované výzvy.

4. Rodina je OSPOD a SK v Leviciach sledovaná prakticky od narodenia mal. C.. D. bola neustále upozorňovaná na nedostatočnú hygienu, nevhodné ošatenie mal. C. a na potrebu spolupráce so školou, no bezvýsledne. Šetrením pomerov v domácnosti bolo niekoľkokrát zistené, že D. sa nenachádzala doma a starostlivosť o mal. deti zabezpečovala p. D., prípadne ďalší príbuzní. Po upozornení prisľúbila nápravu, avšak k výrazným zmenám nedošlo. Ako bolo zistené, približne od mesiaca jún 2018 sa D. zdržiava v domácnosti len niekoľko dní, v čase výplaty dávok. O mal. C. ako aj o vlastné mal. deti D. sa stará sluchovo postihnutá švagriná E. alebo prastará matka D.. Časté odchody z domácnosti potvrdila aj obec Dolný Pial. Starosta obce uviedol, že p. S. starostlivosť o mal. deti, ktoré ma v osobnej starostlivosti nezabezpečuje, nakoľko sa do obce vráti len vtedy, keď si má prevziať peňažné dávky. D. priznala, že sa zdržiava v Bratislave, údajne z dôvodu, že sa stará o svoju chorú krstnú mamu. Počas šetrenia pomerov dňa 19.09.2018 sa správala arogantne, uvádzala, že si do Bratislavy chodí hľadať partnera. Ako je zrejme z uvedených skutočností, D. hrubo zanedbáva starostlivosť o mal. C., nevykonáva osobnú starostlivosť o maloletú, čím ohrozuje jej zdravý psychický, fyzický a sociálny vývin. Matka maloletej dlhodobo neprejavuje žiadny záujem o mal. C., nie je s ňou v kontakte. Vykonaným šetrením pomerov teda bolo zistené, že neexistuje osoba vhodná, schopná a ochotná zabezpečovať osobnú starostlivosť o mal. dieťa, čím je vážne ohrozený jeho život, zdravie a priaznivý psychický, fyzický a sociálny vývin.

5. Vzhľadom na uvedené súd neodkladným opatrením č.k. 6P/244/2018-10 zo dňa 26.9.2018 uložil D. odovzdať maloletú do starostlivosti Detského domova Macejko (t.č. Centrum pre deti a rodiny Macejko v Malackách).

6. Od nariadenia neodkladného opatrenia v rodine maloletej k žiadnej zmene nedošlo. Podľa správy CDR Macejko zo dňa 15.7.2019 sa maloletá v centre pomerne rýchlo adaptovala, našla si kamarátov, je milá, poslušná, niekedy ukričaná. Od 8.10.2018 nastúpila do 2. ročníka ZŠ v Malackách. V škole s ňou nie sú žiadne problémy. Matka sa o maloletú nikdy nezaujímalá, ani zariadenie nekontaktovala. Trikrát telefonovala len D., navštíviť C. nebola ani raz.

7. Kolízna opatrovníčka a prokurátorka navrhla náhradnú osobnú starostlivosť zrušiť a nariadiť výchovné opatrenie. U maloletej sa v súčasnosti vedenie tiež konanie o jej osvojiteľnosť.

6P/63/2019

8. Podľa § 28 odsek 1 písm. a) Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa.

9. Podľa § 28 odsek 3 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti vykonáva jeden z rodičov, ak druhý z rodičov nežije, je neznámy alebo ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Platí to aj v prípade, ak jeden z rodičov bol pozbavený rodičovských práv a povinností, ak mu bol výkon jeho rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený.

10. Podľa § 37 odsek 3 písm. b) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 45 alebo 48, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov.

11. Podľa § 37 odsek 4 Zákona o rodine na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia alebo na zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa počas výkonu výchovného opatrenia podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3 súd môže rodičom dieťaťa, osobám, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcim osvojiteľom, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľom alebo poručníkovi, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, uložiť povinnosť spolupracovať so zariadením podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3, s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom, inú povinnosť.

12. Podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

13. Podľa § 37 odsek 5 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže výchovné opatrenie podľa odseku 3 uložiť aj vtedy, ak jeho uloženiu nepredchádzalo výchovné opatrenie podľa odseku 2.

14. Podľa 47 ods. 1 písm. e) Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť zaniká právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti.

15. Podľa § 47 ods. 2 Zákona o rodine, súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, zanedbáva maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti; urobí tak vždy, ak o to táto osoba požiada.

16. Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

17. Z vykonaného dokazovania má súd preukázané, že D., ktorej bola maloletá zverená do náhradnej osobnej starostlivosti, túto značne a hrubo zanedbávala, preto ju súd zrušil. Matka o dieťa žiaden záujem nejaví a pretože žiadna fyzická osoba aktuálne nie je schopná ani ochotná adekvátnu starostlivosť o dieťa zabezpečiť a vyžaduje to C. záujem, súd u nej naradil výchovné opatrenie na dobu 6 mesiacov za

účelom úpravy rodinných pomerov, ktorá lehota začne plynúť od právoplatnosti tohto rozsudku. Zároveň súd uložil matke povinnosť spolupracovať so zariadením i príslušným úradom práce.

18. O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 52 CMP.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Levice, v piatich písomných vyhotoveniach.

Odvolanie len proti odôvodneniu nie je prípustné.

V odvolaní má byť uvedené, ktorému súdu je určené, kto ho podáva, ktorej veci sa týka, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), musí byť podpísané a datované.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.